

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ชื่อนักศึกษา	ธรรมสิทธิ์ เพ็ชรศรีงาม
รหัสประจำตัว	53B74650101
ปริญญา	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) พัฒนาและตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 3) ประเมินกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีมีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรสายวิชาการในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 387 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงตั้งแต่ 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified) สำหรับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์โดยนำผลการศึกษาที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 1 มาয়กร่างกลยุทธ์และตรวจสอบ (ร่าง) กลยุทธ์การส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการจัดการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในงานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า 1.1 สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) เท่ากับ 0.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้าน 3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (PNImodified = 0.42) รองลงมา คือ ด้าน 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผน (PNImodified = 0.41) ส่วนด้านที่ความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้าน 4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (PNImodified = 0.34)

1.3 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ควรยกระดับความรู้ความเข้าใจในงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้กับบุคลากรในองค์กร ส่งเสริมบรรยากาศภายในองค์กรให้เอื้อต่อการทำงานประกันคุณภาพภายใน มีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

2. กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ 16 เป้าประสงค์ 30 ยุทธวิธี คือ 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการริเริ่มงานประกันคุณภาพภายใน 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการวางแผน 3) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการดำเนินการ 4) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการประเมินผล และ 5) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการรับผลที่เกิดจากงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งผลการประเมินจากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D.=1.27), ($\bar{X} = 3.76$, S.D.=1.28)

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่าทุกกลยุทธ์มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับดังนี้ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการรับผลที่เกิดจากงานประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.51) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการริเริ่มงานประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.57) และกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วม การประกันคุณภาพภายใน

Thesis Title	Development of Participatory Management Strategies for Quality Assurance in Rajabhat Universities
Student	Thammasit Pechsringam
Student ID	53B74650101
Degree	Doctor of Education
Field of Study	Educational Administration
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Chanchai Wongsirasawat
Thesis Co-Advisor	Dr.Padungchai Phupat

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the needs and participatory management approaches for internal quality assurance of Rajabhat universities, 2) to develop and validate participative management strategies for the internal quality assurance of Rajabhat universities, and 3) to evaluate the participative management strategies for the internal quality assurance in Rajabhat universities. This study used mixed methods, with 3 stages to conduct the research: Stage 1: Study the needs and participatory management approaches for the internal quality assurance of Rajabhat universities. The sample group consisted of 387 employees of Rajabhat universities. The data were collected using a 5-level scale questionnaire with an IOC of 0.80-1.00 and a reliability of 0.98. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and index of need (PNImodified). For the participatory management of internal quality assurance, interviews were conducted with 12 quality assurance experts. The instrument was a structured interview. Analysis of the data was done by content analysis. Stage 2: Create and review strategies. The results of the study were derived from the first stage of the research and the review (draft) of the participatory management strategies for the internal quality assurance of Rajabhat university personnel was done using focus group discussions involving 9 experts. A suitability check of the participatory management strategies for internal quality assurance of Rajabhat universities was done. The data was analyzed using standard deviation. Stage 3: Evaluation of the participatory management strategies for internal quality assurance of Rajabhat universities conducted by 40 individuals who were either directors of the Bureau of Standards and Quality Assurance Education or employees involved with quality assurance in Rajabhat universities. The tool used was a feasibility study of participatory management for internal quality assurance. The data were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research revealed that:

1. The study of the needs and the participatory management approaches for the internal quality assurance of Rajabhat universities revealed that: 1.1 The participatory management conditions for the internal quality assurance of Rajabhat universities were, in overall, and for all aspects of the practice, at high levels. 1.2 The overall index of need for participative management in the internal quality assurance of Rajabhat universities (PNI_{modified}) was 0.37. Considering each aspect individual, the one with the highest index of need was decision making PNI_{modified} (0.42), the second was participation in planning (PNI_{modified} = 0.41), and the lowest was for the aspect of participation in the operation (PNI_{modified} = 0.34) 1.3. The study of the participatory management approaches for the internal quality assurance of Rajabhat universities revealed that the knowledge level should be upgraded as should be the understanding of internal quality assurance for internal personnel. The atmosphere within the organization should be made to facilitate internal quality assurance work, there should be various communication channels, and information on internal quality assurance should be continuously disseminated.

2. The participatory management strategies for the Rajabhat universities' internal quality assurance consisted of 5 main strategies, 16 strategic issues, and 30 tactics: 1) Participatory engagement strategy for internal quality assurance initiatives, 2) Participatory planning strategy, 3) participatory operation strategy, 4) participatory personnel evaluation strategy, and 5) personnel participation strategy. As for the results of the quality assurance, the assessment results from the expert group discussions were appropriate and the possibilities were high ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.27), ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 1.28).

3. The evaluation of the participatory management strategies for the internal quality assurance of Rajabhat universities revealed that all strategies were feasible at the highest level. Sorted in descending order, they were as follow: strategic engagement of evaluation personnel ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49), participatory engagement strategy for internal quality assurance personnel ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49), operational personnel strategy ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.51), engagement strategy for the internal quality assurance personnel ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.57), and participant planning strategy ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.54), respectively.

Keywords: Participatory Management Strategies, Internal Quality Assurance